

Розділ I

Сандер розплющив очі і прислухався до свого тіла — чи, бува, не зникли його звичні болі? Ні, все на місці — біль у шістдесятисемирічних колінах, що його подарувала чоловікові робота укладача килимового покриття, на якій він працював під час навчання в університеті. Біль у вражених артритом пальцях. Біль у попереку, який посилювався, коли він щось підіймав, коли чхав, коли ворушився чи, навпаки, не ворушився.

Ніхто не казав йому, що старість — це *так боляче*.

Сандер повернув голову і на якусь мить дозволив собі повірити, що купа подушок на іншому боці матраца — це силует його дружини, яка мирно дрімає. Жива і здорова. Але він надто довго вдивлявся в обриси, і його накрила хвиля ще одного звичного болю, сильнішого за решту. Барбара померла понад два роки тому.

Чоловік устав і пройшов до ванної кімнати, де, як йому інколи здавалося, він проводив більше часу, ніж у ліжку. Коли ж, шаркаючи, повернувся до спальні, щось по-новому кольнуло його зсередини, і чоловік сів на краєчок матраца, насуплено масажуючи груди над серцем.

— Це щось новеньке, — пробурмотів він.

Його пес Вінстед заворушився на підлозі, почувши голос Сандера. Собака підняв голову і втупився у передранкову темінь.

— Коле, наче гострим ножем, — поскаржився чоловік псові.

Мабуть, щось у Сандеровому тоні стривожило Вінстед, бо він повівся трохи незвично для вже дорослого, дев'ятирічного вовкодава, коли підвівся, підійшов до хазяїна й поклав голову йому на стегно. Чоловік нахилився і лагідно почухав собаку за вухом, а Вінстед влячно притулився до його руки.

— Хороший хлопчик, — прошепотів Сандер, затим глибоко вдихнув і задумливо видихнув. — Господи, як же я сумую за нею. — Він глянув на купу подушок.

Запала довга тиша, у якій було чутно тільки приглушене гудіння радіоприймача на столику біля ліжка.

— Я б усе зробив так само, — нарешті промовив Сандер до свого пса. — Вона мусила лишатися вдома, і вона померла в нашому ліжку, як і хотіла. Я ніколи не розказував їй про те, скільки він коштував, цей домашній догляд, чи про те, що я одразу продам будинок, коли її не стане. Вона ніколи б цього не дозволила. — Він переключився на друге вухо собаки, і Вінстед підставив під чухання інший бік голови. — Я не міг дозволити їй померти в лікарняній палаті.

За якийсь час Сандер насилу підвівся з ліжка й сів у свій великий реклайнер¹ — один із небагатьох предметів, які він забрав із собою, переїхавши жити до синові родини. Чоловік приклав руку до грудей і почав робити глибокі вдихи, намагаючись з'ясувати причину болю. Вінстед повернувся до своєї собачої лежанки й зі стогоном на неї завалився.

— Що ж, — уголос промовив Сандер. — Мабуть, це воно.

Нічого не розуміючи, Вінстед стукнув разок хвостом по підлозі.

---

¹ Крісло з відкиданою спинкою та підйомним підніжком. — Тут і далі прим. пер.

***

Відчиняючи вранці двері до дідушевої кімнати, Елла відчувала, як її серце гучно калатає у грудях. Спочатку вона легенько постукала, але дідусь не відповів, і дівчина злякалася, що це сталося, — він помер уночі, — і вона побачить це першою.

Серед усіх переживань, які шаленіли й лебоширили в її організмі, відколи їй виповнилося тринадцять, — страх, тривога, апатія, лють — це було найгірше. Цей... жах. Найгірший і найчастіший з її гостей. Вона відчувала його стосовно всього: школи, свого одягу, друзів — усього.

Одна з її вчительок сказала їй, що гормони, які раптом вирішили атакувати організм господаря, — річ цілком нормальна. Це ніби емоційні американські гірки — катаєшся собі з вітерцем і час від часу зупиняєшся, щоб з'їсти хот-дог чи цукрову вату. Але Елла почувалася інакше. Якби вона й справді застрягла в пекельному парку розваг у котромусь із божевільних світів, то це були б не американські гірки, а карусель. Карусель, на якій вона крутилася б знову й знову, без упину обертаючись по одному й тому ж колу, але щоразу на іншій конячці.

У руках Елла тримала тачку з чашкою кави, ідеально підсмаженою яєчнею, тостами та курячою сосискою. Це те, що її дідусь Сандер їв кожнісінького ранку свого життя у цьому будинку і що йому щоранку приносила Елла, у такі моменти відчуваючись служницею (і це у власному домі!). За примхою кухаря змінювалося лише м'ясо до сніданку. Сосиска виглядала огидно.

Щоразу, стукаючи й відчиняючи ці двері, дівчина відчувала страх. Цього ранку дідусь Сандер, зі своєю жовтуватою шкірою і ріденьким волоссям, яке вже довгенько не бачило гребінця, сидів, обм'якнувши, у своєму кріслі. Еллі

здавалося, що землисте обличчя діда зливається з кольором його волосся, яке, своєю чергою, злилося з кольором губ, а ті — з його зубами.

Вона знала, що повинна любити його, бо він її дідусь, але здебільшого не могла.

А тепер страх став усепоглинаючим, бо дід не ворушився. До того ж його очі були напіврозплющені — *бррр!* — наче він помер, не встигнувши стулити повіки. Елла стояла абсолютно нерухомо, роздумуючи, чи це він, той самий ранок, про неминучість якого вона знала завжди. Дівчина глянула на Вінстела. Пес не ворушився і, схоже, не дихав теж.

Можливо, вони обидва мертві. А можливо, це Елла мертва.

Та хіба це було б аж так погано? Якщо вона помре, їй не доведеться ходити до школи й давати раду усьому цьому нестерпному, болісному тиску восьмого класу. Не доведеться знову терпіти ці приниження. Вона б піднялася на небо, тримаючи в руках тачу з яєчнею, як офіру янголам, і вони б повернули її назад, до шостого класу, де вона була посправжньому щаслива, коли всі друзі її обожнювали, а її хлопець подарував їй валентинку з шоколадним серцем, перш ніж вони порвали з ним на віки вічні.

Елла почула гуркіт, з яким Санта-Клаус міг би загриміти з даху, — це коридором неслися її брати. За лічені секунди близнята або пролетять повз відчинені двері, або звернуть, щоб здійснити набіг на дідуса. Вони завжди так робили, завжди прокидалися водночас, ніби розбуджені ударом однієї блискавки.

Сьогодні вони обрали спальню Сандера. Гаррет і Юен, трирічні однойцеві близнята, перетворювали забіг до кімнати на перегони на виживання.

Коли Гаррет стрибнув на коліна Сандеру, усі чотири кінцівки діда засмикалися, наче від удару електрошоке-ром. За ним здригнувся і Вінстед.

Елла сприйняла це як знак, що старий живий.

— Ти котре з двох? — У голосі дідуся Сандера насправді не вчувалося жодної нотки зацікавленості.

— Це Гаррет, — нагадала йому Елла, ставлячи їжу на столик біля крісла.

— Добий лано оцю каку! — крикнув Гаррет.

Сандер насупився.

— Він каже «добрий ранок, дідуся» і хоче, щоб ти почитав йому казку, — пояснила Елла.

Юен схопив собачу іграшку — червоний гумовий м'ячик, — завершав: «Вінсі!» і, щосили замахнувшись своєю маленькою ручкою, навмання кинув його. М'ячик збив фотографію у рамці, як у одній з тих ярмаркових забав, коли треба поцілити у предмети на планці, а тоді відскочив і глухо приземлився посеред дідусявого ліжка. Вінстед тільки пересмикнув вухом, мовляв, за інших обставин його неодмінно зацікавили б такі бруталні дії з предметом, який був усе-таки його, Вінстеда, іграшкою.

Уже не вперше Елла замислилася про колір цього м'ячика. У школі вона дізналася, що собаки взагалі не розрізняють барв. Здавалося, це якийсь злий жарт над псом, так само, як і те, що вона змушена жити в цьому домі, з цими батьками та цими братами, поратися по господарству й ходити до школи, хоч вона цього ніколи не просила (як, власне, і не просила народжувати її на цей світ).

— Ну все, Гаррете, ходи собі, — наказав дідуся.

Елла самовдоволено всміхнулася. Наче це було так легко. Наче близнята не ввірвалися у їхнє життя, ніби мані-яки з сокирами до будиночка мирних фермерів.

— Гаразд, хлопці, вас чекає сніданок, — запропонувала вона.

Близнята таки забралися, але не тому, що їм сказали, — вони ніколи не робили того, що їм кажуть, — а тому, що слово «сніданок» нагадало їм про їжу, якою можна покидатися один в одного. Хлопці помчали геть, проте Елла на мить затрималася. Як зобов'язав її батько, вона спитала дідуся, чи йому щось потрібно.

Дідусь похмуро розглядав тарілку поруч із кріслом.

— Здається, сьогодні у мене немає апетиту, — зізнався він. Приблизно те саме Сандер казав шоранку, тож Елла не відповіла.

Господи, як же вона ненавиділа тут жити!

— Гаразд, бувай, — промовила вона після гнітючої паузи.

Карусель. Те саме місце, ті самі люди, та сама розмова. Конячка страху скинула з себе дівчину, коли дідусь розплющив очі, і тепер Елла їхала на похмурому конику апатії. Далі буде сніданок, потім школа, і тоді знову по колу. Все це якесь безглуздя.

***

Аромат сосисок, який витав у повітрі, був настільки приємно насиченим, що підняв Вінстеда з лежанки й потягнув його на інший бік кімнати. Він сів, щосили намагаючись прибрати вигляду хорошого пса й зосереджено дивлячись на свою людину, яка чомусь не поспішала пригошати його шматочками їжі. Вінстед умів ловити зубами смаколики, які йому кидали, — це була його суперздібність.

Про свою людину він завжди думав, як про «Татка». Так його навчили, коли він ще був цуценям. «Йди до татка! Ходи до матусі! Поцілуй татка!»

Не зводячи з Татка впертого погляду, Вінстед змусив того підвести очі. Пес затремтів від хвилювання: тепер із ним точно поділяться цією спокусливою їжею.

Татко підняв виделку.

Так!

Він розрізав м'ясо, випускаючи лавину смачних запахів, які злетіли з його тарілки, наче згряя птахів.

Так!

Чоловік усміхнувся до Вінстеда.

— Що, хочеш шматочок?

Час продемонструвати черговий трюк. Пес опустився на підлогу в найшляхетнішій зі своїх поз, яка, поза всяким сумнівом, гарантувала йому шматок сосиски в найближчому майбутньому.

Так!

Вінстед схопив м'ясо в повітрі й проковтнув його так швидко, що навіть не встиг посмакувати. Тому він знову підвів погляд, чекаючи виклику на біс.

— Іноді мені здається, що ти єдиний, хто любить мене, Вінстед, — прошепотів Татко.

Щось у голосі старого, у його незрозумілих словах відволікло Вінстеда від його маніакальної зацикленості на сосисці. Останнім часом він так часто чув цю інтонацію... Притиснувшись до Таткової ноги, Вінстед зчитував настрої хазяїна за рухами його руки, що гладила пса по голові. Сум. Татко був сумний, і здавалося, Вінстед нічого не міг з цим удіяти, хай яким хорошим псом він намагався бути.

***

Джуліана мовчки дивилася, як Юен із диявольським виразом обличчя розглядає свою пластикову виделку. Вона